

UČENÁ SPOLEČNOST ČESKÉ REPUBLIKY, o.s.

Národní 3, 110 00 Praha 1
Tel.: +420221 403 384 • Fax: +420221 403 418
ucena.spol@kav.cas.cz • <http://www.learned.cz>

V Praze dne 25. února 2009
Stanovisko US ČR č. 5

Stanovisko Učené společnosti České republiky k Bílé knize terciárního vzdělávání

Vláda České republiky vzala dne 26. ledna 2009 na vědomí Bílou knihu terciárního vzdělávání a uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy zpracovat a vládě do 30. dubna 2009 předložit návrh věcného záměru zákona o terciárním vzdělávání. Členové Učené společnosti jsou znepokojeni skutečností, že ač Bílá kniha deklaruje, že navrženými změnami se posílí autonomie vysokých škol, některá opatření směřují naopak proti této autonomii. Jde především o zásadní proměnu kompetencí správních rad, které by se dle Bílé knihy měly podílet na výběru klíčových osob v managementu institucí, zejména rektora, a dále na ovlivňování strategických kroků školy či na hodnotící činnosti. Ve správních radách, na návrh nově navrhované Rady pro terciární vzdělávání a po jmenování ministrem školství, mládeže a tělovýchovy zasednou i externí aktéři, např. představitelé státní a veřejné správy, podnikatelé, zaměstnavatelé apod. Po změně kompetencí správních rad tak hrozí, že vysoké školy by se mohly stát závislé na proměnlivé vůli politických subjektů a na úzkých zaměstnavatelských zájmech či případně podnikatelských lobby a ztratit tak část své samostatnosti a nezávislosti. Jednoznačnou volbou ekonomicky pojatého výkonového principu otevírá také Bílá kniha prostor k potlačení mnoho století trvajících pojetí univerzit jako akademické obce - jednotného společenství přednášejících a studentů. Ze studentů se stávají klienti či partneři, ze vztahu společné kultivace a vytváření a předávání vědění užitečného pro občanskou společnost se stává vztah tržní.

Učená společnost České republiky podporuje myšlenku zasvěceného hodnocení českého vysokého školství a uvítá dobře promyšlené změny, které povedou k prohloubení demokratické vzdělanosti, optimalizaci výchovy mladých vědeckých pracovníků a ke zvýšení konkurenceschopnosti naší společnosti. Do přípravy změn by však měl být zapojen širší okruh kompetentních činitelů akademické obce s potenciálem přinést různé pohledy a vybrat optimální variantu transformace terciárního vzdělávání v České republice.

prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.
předsedkyně